

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W STRYŻOWIE

ul. Słowackiego 8
38-100 Strzyżów
www.pssestrzyzow.pl

tel./fax. 17 276 11 52
e-mail: psse.strzyzow@pis.gov.pl

Strzyżów, dnia 16.03.2020 r.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu w zakresie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Strzyżowie w roku 2019.

Informację sporządzono na podstawie art. 12a ust. 3 ustawy z ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity – Dz. U. z 2019 r. poz. 59)

1. Warunki zdrowotne środowiska.

W roku 2019 nadzorem Higieny Komunalnej objęto 75 obiektów użyteczności publicznej z ogółem nadzorowanych 157 obiektów. Jakość wody nadzorowano w 52 wodociągach.

Z wodociągów pobrano do badań w ramach nadzoru bieżącego 42 próby wody: 23 w ramach monitoringu kontrolnego oraz 8 prób w ramach monitoringu przeglądowego, 9 prób na basenach i 2 próby wody w kierunku bakterii Legionella na Krytej Pływalni w Strzyżowie. Próby wody pobrane w 2019 r. w basenach były kwestionowane ze względu na podwyższoną zawartość trójchlorometanu (powstaje w procesie uzdatniania wody preparatami chloru). Ponadto PPIS w Strzyżowie wydał łącznie 3 decyzje administracyjne na poprawę jakości wody w jacuzzi Krytej Pływalni w Strzyżowie, gdzie wystąpiły ponadnormatywne wartości ogólnej liczby mikroorganizmów w temperaturze $36^{\circ}\text{C} \pm 2^{\circ}\text{C}$ oraz Legionella sp.

Jakość wody w nadzorowanych wodociągach prowadzona jest poprzez realizację przez podmioty odpowiedzialne badań w ramach monitoringu wewnętrznego, na podstawie harmonogramów zaopiniowanych przez PPIS w Strzyżowie, przedkładanych co roku z uwzględnieniem zakresu i częstotliwości badań.

Kwestionowano 1 próbę wody pod względem fizykochemicznym: wodociąg NZOZ Gwoźnica Górna (mętność).

Na poprawę jakości wody pod względem mikrobiologicznym wydano 6 decyzji, które zostały wykonane w oznaczonym terminie: wodociąg Frysztak (enterokoki), wodociąg Czudec (bakterie grupy coli), wodociąg Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Wiśniowa (bakterie grupy coli, E. coli, ogólna liczba mikroorganizmów), wodociąg Szkoły Podst. Nr 1 Wysoka Strzyżowska (bakterie grupy coli, E. coli), wodociąg Kalembina (bakterie coli), wodociąg Szkoła Podstawowa Markuszowa (bakterie grupy coli, E. coli, ogólna liczba mikroorganizmów).

Wydano 16 komunikatów o jakości wody, które zamieszczano na stronach internetowych.

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Każdorazowo, po stwierdzeniu złych parametrów wody, zarządcy tych obiektów przeprowadzali działania naprawcze, po wykonaniu których zlecali ponowne badania. Końcowa ocena wodociągów jest dobra.

W roku 2019 nadzorem PSSE objętych było również 10 obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie, 5 gospodarstw agroturystycznych, dworzec PKS w Strzyżowie, 3 ustępy publiczne oraz 21 zakładów fryzjerskich, 7 kosmetycznych i 2 zakłady fryzjersko-kosmetyczne, a także 2 solaria. Została wydana decyzja na poprawę stanu technicznego (malowanie ścian i sufitów oraz doprowadzenie do należytego stanu technicznego tapczanów i wykładzin w pokojach) w Ośrodku Edukacji Nauczycieli i Pracowników Administracji Samorządowej w Czudcu z terminem wykonania do 31 marca 2020 roku. Pozostałe placówki są w dobrym stanie sanitarno – technicznym.

Ponadto pobrano do badań 2 próby piasku z piaskownic, które nie uległy zakwestionowaniu.

W roku 2019 w ramach działań Higieny Komunalnej wykonano 94 kontrole i pobrano do badań łącznie 42 próby wody. Wydano ogółem 132 decyzje w tym: 13 decyzji nakazujących poprawę jakości wody, 79 decyzji stwierdzających przydatność wody do spożycia, 1 decyzję zmieniającą termin wykonania, 1 decyzję dot. poprawy stanu technicznego, 4 decyzje o uchyleniu, 1 decyzję o weryfikacji na materiały użyte do modernizacji i dystrybucji wodociągów oraz 9 decyzji kosztowych.

Ponadto wydano 24 decyzje dotyczące warunków ekshumacji i przeniesienia zwłok oraz 13 postanowień dotyczących warunków transportu zwłok z zagranicy.

Zorganizowana została konferencja w ramach obchodów 100-lecia służb sanitarnych w Polsce pt. „Higiena (dezynfekcja, mycie, sterylizacja) w gabinetach kosmetycznych, salonach fryzjerskich, tatuaży i odnowy biologicznej, zapobieganie uchybieniom w procedurach higieniczno-sanitarnych”, w której wzięło udział około 60 przedstawicieli tych zakładów z terenu powiatu strzyżowskiego.

2. Obiekty żywności i żywienia.

Na koniec roku 2019 nadzorem Higieny Żywności i Żywienia objętych było 566 zakładów obrotu, produkcji żywności oraz żywienia zbiorowego. W ub. r. przedsiębiorcy zlikwidowali 13 zakładów; 5 zakładów zawiesiło działalność. Wydano 40 decyzji zatwierdzających nowe zakłady. W obiektach żywności i żywienia wykonano 560 kontroli, w tym 244 kontroli nadplanowych. Do badań pobrano 287 prób żywności (173 w ramach urzędowej kontroli oraz 114 w ramach monitoringu), w tym 25 prób dodatkowych, poza planem, w związku z interwencjami konsumentów). Wszystkie zaplanowane próbki pobrano. Kwestionowano następujące z pobranych próbek:

- a) 3 próby wędlin wędzonych pobranych w ramach urzędowej kontroli na WWA – nie spełniały wymagań Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1881/2006 z dnia 19 grudnia 2006 r. ustalającego najwyższe dopuszczalne poziomy niektórych zanieczyszczeń w środkach spożywczych.

W związku powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Strzyżowie przekazał wg właściwości do dalszego postępowania sprawę dotyczącą zakwestionowanych prób, do właściwego miejscowo Powiatowego Lekarza Weterynarii.

- b) pobrana w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu na zawartość sodu próbka kaszki zbożowej jabłko śliwka – zgodnie ze sprawozdaniem z badań zawartość sodu wynosiła $5.2 \pm 0,6 \text{ mg/100g}$ (wartość deklarowana przez producenta 5.9 mg/100g). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Strzyżowie przesłał ww. wynik badania do wiadomości do PPIS w Warszawie, celem służbowego wykorzystania.

- c) żelatynę spożywczą pobrano w ramach urzędowej kontroli w związku z interwencją na niewłaściwy zapach, i przekazano do badania do laboratorium HŻiŻ WSEE w Rzeszowie - do badania na organoleptykę. Jak wynikało ze sprawozdania z przeprowadzonych badań - po przygotowaniu roztworu wg sposobu przygotowania podanego na opakowaniu: z 2 opakowań – intensywny nieprzyjemny zapach, z 1 opakowania – zapach typowy. Powyższą informację PPIS w Strzyżowie przekazał do wiadomości i służbowego wykorzystania do LW w Krakowie i do wiadomości do PPIS w Krakowie.
- d) próbkę suplementu diety- kwas L- askorbinowy pobranego na zawartość witaminy C oraz organoleptykę i znakowanie – w sprawozdaniu z badań zawarte były natomiast uwagi do znakowania tej próbki. Powyższą informację przesłano do wiadomości i służbowego wykorzystania do PPIS w Tarnowie.
- e) w związku z telefoniczną interwencją dotyczącą obecności szkodników żywych w mące zmielonej ze zboża własnego w Młynie Gospodarczym pracownicy PSSE w Strzyżowie pobrali do badania mąkę pszenną typ 500 magazynowaną w drewnianych skrzyniach należąca do właściciela oraz zmiotki z podłogi pobrane w okolicy rury zsykowej mąki na obecność szkodników i ich pozostałości oraz na organoleptykę. Pobrane próby zostały przekazane do badania do LHŻiŻ w WSSE Rzeszów. Sprawozdanie z badań zawierało opisane wyniki badania pobranych próbek tj.: w mące pszennej typ 500–stwierdzono obecność pozostałości po szkodnikach zbożowo – mącznych (oprządy) natomiast w zmiotkach z podłogi stwierdzono obecność pióra ptasiego oraz pozostałości po szkodnikach zbożowo –mącznych (oprządy i ekskrementy gryzoni). W związku z powyższym PPIS w Strzyżowie wydał decyzję zawieszającą działalność Młyna Gospodarczego do czasu usunięcia nieprawidłowości.

W 2019 r. do PPIS w Strzyżowie wpłynęło 20 skarg, dotyczących min.: sprzedaży środków spożywczych po terminie ważności, niewłaściwej jakości środków spożywczych oferowanych w sprzedaży, obecności szkodników w środkach spożywczych, niewłaściwych posiłków podawanych do spożycia dzieciom i młodzieży w jednostce oświatowej. Siedem skarg się potwierdziło.

W trakcie kontroli szczególną uwagę zwracano na znakowanie środków spożywczych, oświadczenia żywieniowe i zdrowotne. Szczególnym nadzorem objęto suplementy diety, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środki spożywcze wzbogacane, substancje dodatkowe dodawane do żywności, żywienie dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych.

W 2019 r. nadzorowano stołówki szkolne. W trakcie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny zgodności posiłków szkolnych z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty – w trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości z przestrzeganiem przepisów ww. rozporządzenia.

W związku z przypadkami występowania w Polsce przypadku afrykańskiego pomoru świń wzmocniono również nadzór nad sprzedażą mięsa i wyrobów pochodzenia wieprzowego, dziczyzny. Przesyłało dwa razy w tygodniu raporty z ilości i wyników przeprowadzonych kontroli.

W 2019 r. wydano 243 decyzje administracyjne, w tym m.in. 28 dotyczyło poprawy stanu sanitarno-technicznego, 17 o wycofaniu z obrotu środków spożywczych z rygorem natychmiastowego wykonania, 99 decyzji płatniczych, 1 decyzję o zawieszeniu działalności zakładu do czasu usunięcia nieprawidłowości. Nałożono 19 mandatów karne na sumę 2 350 zł.

W okresie letnim przeprowadzono kontrole w dniach wolnych od pracy oraz w godzinach popołudniowych, z uwzględnieniem zakładów żywienia zbiorowego, automatów do lodów, oraz zakładów znajdujących się przy trasach turystycznych.

Stan sanitarny zakładów żywieniowych w 2019 r. ocenia się jako dobry.

3. Zakłady pracy - Środowisko pracy:

W nadzorowanych w roku 2019 zakładach pracy zatrudnionych było ogółem 2791 pracowników (2017 r. – 2214, 2018 r. - 2667). Na stanowiskach pracy, na których występują czynniki szkodliwe i uciążliwe (w kontakcie) zatrudnionych jest 2041 pracowników (2017 – 1776, 2018 r. – 1966). Narażonych na czynniki szkodliwe powyżej NDN/NDS było 66 osób (2017 r. – 62, 2018 r. – 71), w tym: hałas 64 (2017 r. – 39, 2018 r. - 65), pyły – 0 (2017 r. – 8, 2018 r. – 6), związki toksyczne – 2 (2017 r. – 15, 2018 r. - 0).

Zgłoszenia podejrzeń chorób zawodowych :

- a) 2015 r. – 1 (zespół cieśni w obrębie nadgarstka),
- b) 2016 r. - 2 (przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat)
- c) 2017 r. – 1 (choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza)
- d) 2018 r. – 2 (choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza oraz obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo – nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczonym jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz),
- e) 2019 r. – 6 (choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza – 3, obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo – nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczonym jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz – 2, nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi – międzybłoniak opłucnej albo otrzewnej – 1)

W roku 2019 nie wydawano decyzji dotyczących chorób zawodowych. Przeprowadzono 14 postępowań wyjaśniających w sprawie podejrzeń chorób zawodowych.

W 2019 r. kontrolą objęto 3 zakłady pracy, w których występują czynniki rakotwórcze (pył drewna twardego). Narażonych na czynniki rakotwórcze jest łącznie 148 pracowników (147 mężczyzn i 1 kobieta). Skontrolowano 13 zakładów pracy, w których narażonych na czynnik biologiczny jest łącznie 312 pracowników. Narażenie dotyczy grupy 2 i 3 zagrożenia. Decyzji dotyczących czynników biologicznych nie wydawano.

W 2019 r. przeprowadzono 74 kontrole w 68 zakładach pracy.

Wydano 9 decyzji administracyjnych, w tym 6 decyzji z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego i 3 decyzje dotyczących opłat, nałożono 1 mandat karny w wysokości 400 zł.

4. Placówki nauczania i wychowania:

W 2019 roku w ewidencji Higieny Dzieci i Młodzieży znajdowało się ogółem 127 placówek, w tym: 73 to stałe placówki nauczania i wychowania oraz 54 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży. W tych obiektach wykonano łącznie 173 kontrole. W nadzorowanych placówkach ogólny stan sanitarny ocenia się jako dobry.

Pomiary *dostosowania mebli szkolnych* do wzrostu dzieci przeprowadzono w 8 przedszkolach, 12 szkołach podstawowych, w 4 Zespołach Szkół. Przebadano 1385 uczniów – wszystkie dzieci siedziały prawidłowo.

Zaobserwowano, iż pomimo zapewnienia przez szkoły szafek lub miejsc do pozostawienia podręczników, uczniowie dźwigają podręczniki i zeszyty ćwiczeń do domów. Jest to spowodowane koniecznością odrabiania zadań domowych, przez co plecaki i tornistry mimo wszystko są ciężkie.

Dożywianie dzieci i młodzieży prowadzone było w formie ciepłych posiłków w 44 placówkach. Z pełnych obiadów korzystało 690 dzieci i młodzieży, posiłki jednodaniowe placówki wydały dla 1449 uczniów. 33 placówki wydało napój dla 3473 uczniów, 710 uczniów korzystało z posiłków finansowanych przez GOPS/ MOPS. Stołówki oraz punkty wydawania posiłków, które funkcjonują w szkołach są pod stałym nadzorem higieny żywienia i żywności Stacji. Przez dokonywane tam kontrole, poprawił się stan techniczny i sanitarny we wszystkich pomieszczeniach, gdzie przygotowuje się jakiegokolwiek dożywianie.

W elektronicznej bazie wypoczynku MEN w okresie ferii i wakacji zarejestrowanych było ogółem 41 turnusów. Na terenie powiatu strzyżowskiego w sezonie zimowym i letnim w 2019 roku skontrolowano ogółem 47 różnych form wypoczynku dzieci i młodzieży oraz 7 placówek w ramach akcji „otwarte drzwi”. Były to obozy i kolonie w obiektach hotelarskich, jak również zajęcia organizowane w szkołach. Z wypoczynku skorzystało 2059 dzieci i młodzieży.

Placówki wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży były przygotowane prawidłowo. Nie wpłynęły żadne uwagi dotyczące ich funkcjonowania. Przeprowadzone kontrole wykazały zadawalający stan sanitarno – porządkowy. Wypoczynek dla dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej organizowany był przez placówki prowadzące działalność całoroczną. Placówki zagwarantowały uczestnikom dobre warunki zakwaterowania, utrzymania higieny osobistej oraz prowadzenia zajęć rekreacyjnych. Systematycznie z roku na rok ulega poprawie stan sanitarny placówek wypoczynku.

Kontynuowano współpracę z Komendą Powiatowa Policji w Strzyżowie. W ramach akcji „Bezpieczne wakacje”, wspólnie z przedstawicielami KPP w Strzyżowie przeprowadzono 6 kontrole placówek wypoczynku letniego i zimowego.

W ramach zapewnienia zdrowych i bezpiecznych warunków wypoczynku realizowano kampanię edukacyjną „Bezpieczne i zdrowe ferie oraz wakacje” skierowane do dzieci i młodzieży, a także opiekunów na koloniach i obozach. Dla uczestników wypoczynku prowadzone były pogadanki na temat skutków używania dopalaczy oraz bezpiecznych zachowań podczas wakacji. Ponadto podczas kontroli pracownicy PSSE w Strzyżowie prezentowali alkogogle i narkogogle, które były doskonałym narzędziem do zaprezentowania uczestnikom wypoczynku tego jak alkohol i narkotyki działają na nasze zmysły. Pozornie proste czynności wykonywane w alkogoglach i narkogoglach stają się o wiele trudniejsze.

Zniekształcenie obrazu, spowolnienie czasu reakcji, problemy z oceną odległości i kierunków – to tylko niektóre z efektów obecności alkoholu i narkotyków w organizmie. O tym, jak zmienia się świat osoby nietrzeźwej i pod wpływem środków odurzających mieli okazję przekonać się uczestnicy wypoczynku zakładając te specyficzne okulary. Udzielano instruktaży dotyczących szczególnie zasad bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego w czasie prowadzenia zajęć sportowych. Wszystkie zorganizowane zajęcia odbywały się pod nadzorem nauczycieli i opiekunów. W trakcie przeprowadzania kontroli placówek zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży omawiano i przekazano materiały edukacyjne.

W ramach przeprowadzonych działań profilaktycznych wystosowano 2 wystąpienia poświęcone tematyce dot. wszawicy oraz HCV. Wystąpienia były kierowane do dyrektorów placówek nauczania i wychowania, wójtów wszystkich gmin oraz Burmistrza Strzyżowa.

W 2019 HDiM sprawowała także nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w 16 szkołach podstawowych i 6 zespołach szkół.

W efekcie przeprowadzonych w 2019 roku kontroli wydano ogółem 7 decyzji. W celu poprawy warunków sanitarno – higienicznych wydano 3 decyzje, pozostałe 4 dotyczyły zmiany terminu, 3 decyzji kosztowych. Stwierdzone nieprawidłowości podczas kontroli to:

- zły stan sanitarno-techniczny ścian i sufitów w /korytarzach/ salach gimnastycznych
- w pracowniach chemicznych brak zlewu z doprowadzoną wodą bieżącą
- częściowy brak ogrodzenia wokół budynków szkół

Decyzje zmieniające termin realizacji decyzji wydane na wniosek strony. Występują również przypadki, że pomimo zapewnienia środków finansowych remonty nie odbyły się z przyczyn proceduralnych lub braku wykonawców.

Większość nadzorowanych obiektów jest zadbana i nie budzi zastrzeżeń pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

Podsumowując należy stwierdzić, że sytuacja w placówkach oświatowo – wychowawczych z roku na rok ulega poprawie. Pomieszczenia dydaktyczne, sanitariaty, sale gimnastyczne, korytarze systematycznie remontowane, poprawiany jest ich standard, wymieniane są ławki i krzesła, oświetlenie elektryczne, co zapewnia uczniom lepsze warunki nauki. W ramach działalności profilaktycznej przekazywano nauczycielom i dyrektorom szkół informacji dotyczących zapobieganiu powstawania wad postawy i chorób pasożytniczych.

5. Oświata zdrowotna i promocja zdrowia:

Kierunki działań Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Strzyżowie w 2019 roku wynikały z założeń Narodowego Programu Zdrowia, wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia i dostosowane były do potrzeb zdrowotnych ludności. Ponadto prowadzona działalność była ściśle związana z aktualnymi problemami zdrowotnymi społeczności lokalnej oraz wynikała z aktualnej sytuacji epidemiologicznej w powiecie strzyżowskim.

Działania oświatowo – zdrowotne prowadzono w odniesieniu do dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli, wychowawców, pracowników i pacjentów zakładów opieki zdrowotnej. W celu poprawy stanu zdrowotnego społeczności naszego powiatu oraz kreowania zdrowego stylu życia podejmowano działania w zakresie programów krajowych, wojewódzkich, lokalnych oraz innych przedsięwzięć prozdrowotnych obejmujących problematykę zdrowia publicznego, mających na celu dostarczenie wiedzy w zakresie zagrożeń środowiska w jakim żyjemy, realizując w 2019 r:

1. Programy ogólnopolskie:

- 1) *Trzymaj formę* – 1929 uczniów i rodziców,
- 2) *Ars czyli jak dbać o miłość* – 73 uczniów,
- 3) *Podstępne WZW* – 115 uczniów,
- 4) *Znamię! Znam je?* – 44 uczniów,
- 5) *Bieg po zdrowie* – 827 uczniów i rodziców;

2. Programy wojewódzkie:

- 1) *Moje dziecko idzie do szkoły* – 1828 uczniów i rodziców,
- 2) *Wybierz życie pierwszy krok* – szkoły ponadgimnazjalne – 90 uczniów,
- 3) *„Zawsze Razem”* – 636 uczniów,
- 4) *Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej* – szkoły ponadgimnazjalne – 90 uczniów,
- 5) *Nie pal przy mnie proszę* – 666 uczniów i rodziców,
- 6) *Znajdź właściwe rozwiązanie* – 438 uczniów i rodziców,
- 7) *„Czyste Powietrze wokół nas”* – 967 uczniów i rodziców;

3. Programy lokalne:

- 1) *Edukacja pacjentów z nadciśnieniem tętniczym* – placówki służby zdrowia – 4700 osób,
- 2) *Serce masz tylko jedno* – placówki służby zdrowia – 3840 osób;

4. Akcje prozdrowotne:

- 1) *Światowy Dzień bez tytoniu* – 5908 osób,
- 2) *Światowy Dzień AIDS* – 968 osób,
- 3) *Światowy Dzień Rzucenia palenia* – 866 osób,
- 4) *Akcja letnia „Bezpieczne wakacje” i „Bezpieczne ferie”* – 5013 osób,
- 5) *Światowy Dzień Zdrowia* – 4950 uczestników,
- 6) *Akcja Grypa* – 265 uczestników
- 7) *Profilaktyka Uzależnień (w tym działania związane z utrzymaniem rezultatów projektu KIK/68)* – 7605 uczestników,
- 8) *Jasne jak słońce* – 7185 uczestników,
- 9) *Wszawica* – 457 uczestników,
- 10) *Profilaktyka zatruc grzybami* – 255 uczestników.

W ramach tych działań przeprowadzono 62 wizytacje w placówkach służby zdrowia oraz placówkach nauczania i wychowania. Zorganizowano 3 szkolenia (68 uczestników) i 190 narady (500 uczestników) dla realizatorów programów edukacyjnych. Organizowano konkursy plastyczne i konkursy wiedzy. Udzielano poradnictwa tematycznego, instruktaży, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. We własnym zakresie opracowano ulotki do realizacji 2 lokalnych programów profilaktycznych: *„Serce masz tylko jedno”* oraz *„Edukacja pacjentów z nadciśnieniem tętniczym”* a także do akcji *„Bezpieczne ferie”* i *„Bezpieczne wakacje”*.

PSSE w Strzyżowie była **organizatorem**:

- 1) Powiatowy Przegląd Małych Form Teatralnych **„Porozmawiajmy o uzależnieniach”**
- 2) *Konkurs wiedzy o HIV/AIDS dla szkół ponadgimnazjalnych*

PSSE w Strzyżowie była **współorganizatorem** następujących konkursów:

- 1) plastyczny pt. „*Wiem co jem*” w Szkole Podstawowej w Niebylcu,
- 2) na najciekawszy strój ekologiczny pt. „*Jak dbamy o swoje środowisko*” w Szkole Podstawowej w Połomi,
- 3) plastyczny „*W zdrowym ciele zdrowy duch*” dla klas gimnazjalnych w Połomi,
- 4) plastyczny „*Aktywnie spędzam czas wolny*” w Szkole Podstawowej w Szufnarowej,
- 5) na prezentację multimedialną „*Więcej ruchu panie brzuchu*” w Szkole Podstawowej w Żyznowie,
- 6) na prezentację multimedialną „*Witaminki*” w Szkole Podstawowej w Grodzisku,
- 7) literacki na *wiersz, przysłowie i rymowankę o zdrowiu* w Szkole Podstawowej w Połomi,
- 8) na zestaw śniadaniowy pt. *Policz się ze śniadaniem*” w Zespole Szkół w Godowej,
- 9) plastyczny pt. „*W jaki sposób możemy zadbać o swoje zdrowie*” w Szkole Podstawowej w Jaszczurowej,
- 10) wiedzy o zdrowiu „*Więcej wiem – dobrze wybieram*” w Jaworniku,
- 11) „*Festiwal zdrowia*” w Szkole Podstawowej w Wyżnem;

Ponadto prowadzono **działania organizacyjne i edukacyjne** w zakresie:

- konkurs plastyczny dla uczniów klas I-III „*Zawsze razem*”
- konkurs plastyczny dla uczniów klas gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych „*Porozmawiajmy o AIDS*”,
- *konkurs na plakat z hasłem antynikotynowym,*
- *konkurs Trzymaj formę aktywnie i zdrowo,*
- *konkurs na spot profilaktyczny „Wybierz życie pierwszy krok”,*
- konkurs na projekt edukacyjny promujący aktywne uczestnictwo rodziców w realizacji programu edukacyjnego **Trzymaj Formę**
- zorganizowano stoisko informacyjno-edukacyjne w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia,
- prowadzono działania informacyjno-edukacyjne dla uczestników zimowego i letniego wycieczki dzieci i młodzieży,
- zredagowano artykuły do gazet lokalnych: „*Waga i Miecz*”, „*Głos Niebylca*”,
- sporządzano comiesięczne raporty z zakresu realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w powiecie strzyżowskim,
- udzielano poradnictwa tematycznego, instruktaży, konsultacji, prowadzono monitoring oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Przy współpracy lokalnych gazet (Głos Niebylca, Waga i Miecz), w zakresie realizowanych kampanii i programów docierano do szerszej liczby mieszkańców powiatu, by objąć ich działaniami profilaktycznymi. Nagłaśnianie takich akcji to główna metodyka ich realizacji, ponieważ im większa liczba odbiorców tym większa szansa na poprawę sytuacji zdrowotnej społeczeństwa.

Działalność Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w Strzyżowie nie ograniczała się do samej realizacji zadań. Były to działania mające na celu pozyskanie środków finansowych do zapewnienia odpowiedniego poziomu organizowanych konkursów, imprez oświatowo-zdrowotnych dla młodzieży oraz szeroko pojętej realizacji programów edukacyjnych. W rezultacie uzyskano 5500 zł z funduszy Wójtów wszystkich gmin powiatu oraz od Starosty Strzyżowskiego – wykorzystanych w całości na zakup nagród dla uczniów wyróżniających się w realizowanych przez PSSE programach prozdrowotnych.

6. Zakłady służby zdrowia.

W ub. roku w powiecie funkcjonowały 132 zakłady lecznictwa otwartego będące pod nadzorem PPIS Strzyżowie, w tym: 27 przychodni i NZOZ-ów lekarskich (z tego 17 wykonuje szczepienia ochronne), 10 zakładów rehabilitacji leczniczej, 25 indywidualnych praktyk lekarskich, 33 indywidualne praktyki lekarzy dentyków, 5 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich, 7 grupowych praktyk pielęgniarskich i 16 innych.

W 2019 r. wykonano 122 kontrole w zakładach służby zdrowia (w tym 17 w placówkach prowadzących szczepienia ochronne), przeprowadzono 349 dochodzeń epidemiologicznych w kierunku chorób zakaźnych (w 2018 – 259).

Stan sanitarno – techniczny obiektów służby zdrowia w powiecie ocenia się jako dobry.

7. Zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych.

Porównując zarejestrowane zachorowania na choroby zakaźne i zakażenia w stosunku do roku 2018 stwierdza się podobną liczbę zachorowań na zatrucia pokarmowe o etiologii Salmonella (w 2018 – 14 a w 2019 – 15). Zanotowano znaczący spadek zgłoszeń grypy nie potwierdzonej badaniami, z 723 przypadków w 2018 r. do 334 w roku 2019. Stwierdza się spadek zachorowań na boreliozę: w 2018 r. – 31, a w 2019 – 25. W ub. r. zanotowano wzrost zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy – z 19 do 29. W 2019 roku pojawiły się zachorowania na choroby, których w poprzednich latach nie notowano na terenie powiatu strzyżowskiego, a są to: Leptospiroza (1), Tularemia (1). Przypadków gruźlicy zanotowano w obydwu latach po – 4. Zgłoszono 67 styczości i pokąsań przez zwierzęta bez potrzeby szczepień oraz 18 przypadków styczości i narażenia na wściekłość, po których podjęto szczepienia przeciw wściekłości. Prowadzono stałą współpracę z Powiatowym Inspektorem Weterynarii w Strzyżowie w zakresie nadzoru nad zoonozami.

W lutym 2019 r. nastąpiło rozstrzygnięcie skargi, skierowanej w 2018 r. za pośrednictwem PPIS do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie od rodziców odmawiających szczepienia dzieci (ich zdaniem) bezczynność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Strzyżowie w przedmiocie udzielenia informacji publicznej dotyczącej szczepień obowiązkowych. WSA w Rzeszowie, w prawomocnym wyroku z dnia 21 lutego 2019 r., sygn. akt II AB/Rz 128/18 skargę oddalił.

Na bieżąco aktualizowany jest Powiatowy plan działania na wypadek wystąpienia epidemii przewidywany na wypadek wystąpienia masowych zachorowań na choroby zakaźne będące skutkiem katastrofy, zawleczenia, lub ataku bioterrorystycznego.

Od dnia 29 stycznia 2020 r. do dnia sporządzenia niniejszego opracowania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Strzyżowie obejmował nadzorem epidemiologicznym 3 osoby, potencjalnie narażone, które przebywały w ostatnim czasie w rejonach utrzymującej się transmisji wirusa SARS-CoV-2. Dotyczyło to osób powracających z Chin i Włoch.

Wszystkie osoby poddane były weryfikacji pod kątem stanu zdrowia, a dla bezpieczeństwa były lub są objęte dwutygodniowym nadzorem epidemiologicznym.

Dotychczas na terenie powiatu nie stwierdziliśmy żadnego przypadku osoby zarażonej koronawirusem SARS-CoV-2.

Analiza stanu uodpornienia populacji dzieci do lat trzech przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, wzw typu B, Poliomyelitis, Haemophilus influenzae, odrze, śwince i różyczce, pneumokokom:

➤ DTP	2017 – 2019 r.	– 81,0 %,
➤ wzv B	2017 – 2019 r.	– 94,1 %,
➤ Polio	2017 – 2019 r.	– 81,0 %,
➤ Hib	2017 – 2019 r.	– 81,0 %,
➤ odra, świnka i różyczka	2017 – 2019 r.	– 86,4 %
➤ pneumokoki	2017 – 2019 r.	– 83,5 %

Na terenie powiatu strzyżowskiego w ciągu ostatnich 10 lat zostało zgłoszonych 38 odczynów poszczeniennych (tzw. NOP-y) – wszystkie zakwalifikowane jako łagodne.

Zestawienie zgłoszeń chorób zakaźnych w latach 2016 – 2019

Lp	Jednostka chorobowa	2016	2017	2018	2019
1.	Salmonellozy	8	6	14	15
2.	Bakt. zakażenia jelit. wywołane przez Clostridium difficile	2	4	5	7
3.	Bakt. zakażenia jelitowe wywołane przez Campylobacter	2	0	0	-
4.	Bakteryjne zakażenia jelitowe określone i nieokreślone	4	1	4	-
5.	Bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	4	2	3	-
6.	Nieżyt jelitowy wywołany przez rotawirusy	12	45	19	29
7.	Nieżyt jelitowy wywołany przez norowirusy	2	3	1	4
8.	Wirusowe i inne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	31	30	16	15
9.	Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu – u dzieci do lat 2	13	71	33	33
10.	Salmonelloza posocznica	-	-	-	1
11.	Płonica (Szkardlatyna)	24	32	13	21
12.	Borelioza z Lyme	11	11	31	25
13.	Styczność i narażenie na wściekliznę	73	105	81	67
14.	Styczność i narażenie na wściekliznę – potrzeba szczepień	18	11	23	18
15.	Ospa wietrzna	163	169	130	114
16.	Różyczka	0	0	0	1
17.	Róża	0	0	6	3
18.	Wirusowe zakażenie wątroby typ C, B, A	0 C 1 B	2 C 0 B	1 C 0 B 1 A	1 0 1
19.	Choroba wywołana przez HIV- której skutkiem są określone choroby	0	0	0	1
20.	Świnka	4	8	4	1
21.	Grypa potwierdzona badaniami	12	2	10	2
22.	Grypa nie potwierdzona badaniami	562	800	723	334
23.	Bakteryjne zapalenie opon mózgu. i/ lub mózgu	4	3	1	-
24.	Kleszczowe zapalenie mózgu	-	-	1	-
25.	Posocznica wywołana przez Streptococcus Pneumoniae	-	1	-	-
26.	Choroba wywołana przez streptococcus pyogenes	-	1	-	-
27.	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	-	1	1	-
28.	Zapalenie opon mózgowych	-	-	5	2
29.	Zapalenie mózgu – inne i nieokreślone	-	-	-	-
30.	Posocznica bakteryjna noworodka	-	-	-	-

31.	Zatrucia pestycydami	-	-	-	-
32.	Nowo wykryte zakażenia HBs	-	-	-	-
33.	Tularemia	-	-	-	1
34.	Choroba wywołana przez Hantawirusy	-	-	-	-
35.	Zap. Opon mózgowo – rdzeniowych w półpaściu	-	-	-	-
36.	Choroba meningokokowa – zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	-	-	1	-
37.	Choroba Creutzfeldta – Jacoba	0	0	1	-
38.	Toksoplazmoza wrodzona	0	0	1	-
39.	Bąblowica	-	1	-	1
40.	Gruźlica	9	9	4	4
41.	Odra	0	0	-	-
42.	Krztusiec	2	-	-	-
43.	Inne bakteryjne zatrucie pokarm. Wywołane jadem kielbasianym	1	-	-	-
44.	Kiła	1	-	-	1
45.	Leptospiroza	-	-	-	1

W ramach obchodów 100-lecia służb sanitarnych w Polsce zorganizowano konferencję pt. „Zapobieganie uchybieniom w procedurach higienicznych stosowanych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, w tym w gabinetach stomatologicznych”, w której wzięło udział około 70 przedstawicieli tych zakładów z terenu powiatu strzyżowskiego.

8. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

W ramach działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano ogółem 49 opinii w zakresie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych oraz 18 decyzji płatniczych. Na wnioski Burmistrza Strzyżowa i wójtów gmin wydano 18 opinii dotyczących konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Dokonano 2 uzgodnień dotyczących warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Uzgodniono warunki zabudowy dla 5 inwestycji. Sporządzono 4 opinie dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 1 uzgodnienie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Wydano 18 opinii w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, w tym m.in. dom opieki dla osób starszych w Żywnowie oraz budynek Centrum Badawczo-Rozwojowego firmy SEGER CUTTING TOOLS Sp. J. w Wiśniowej.

9. Podsumowanie

W 2019 pracownicy nadzoru sanitarnego PSSE Strzyżów, na zaplanowanych 781 (w roku 2018 – 808), wykonali ogółem 1117 kontroli i wizytacji (w roku 2018 – 1213). Pobrano do badań 42 próby wody w ramach monitoringu kontrolnego i przeglądowego oraz w kierunku bakterii Legionella (w 2018 r. – 31), 287 (w roku 2018 – 329) próbek żywności w ramach monitoringu (114) i urzędowej kontroli żywności (173). Przeprowadzono 164 dochodzeń epidemiologicznych w kierunku chorób zakaźnych (w roku 2018 – 259). Dla realizatorów programów edukacyjnych i kampanii prozdrowotnych przeprowadzono 190 porad oraz 4 szkolenia (w roku 2018 – 203 porady i 3 szkolenia), w których udział wzięło 566 osób (w roku 2018 – 539 osób).

W roku 2019 pracownicy PSSE przeprowadzili wspólne z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Strzyżowie 6 kontroli placówek wypoczynku dzieci i młodzieży. Stacja współpracowała z Powiatowym Inspektorem Weterynarii w zakresie nadzoru nad zoonozami oraz nadzoru nad środkami spożywczymi pochodzenia zwierzęcego.

W roku 2019 pozyskano ogółem 5 500 zł (2018 – 5 500 zł) z funduszków wszystkich gmin powiatu oraz od Starosty – wykorzystanych w całości na zakup nagród dla uczniów wyróżniających się w realizowanych przez PSSE programach prozdrowotnych.

W prowadzonych w 2018 r. postępowaniach administracyjno-egzekucyjnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Strzyżowie wydał:

- 1) 281 decyzji merytorycznych (w 2017 – 207, w 2018 – 269),
- 2) 132 decyzje płatnicze na kwotę 14 795,15 zł (w 2017 – 106 na kwotę 11 089,58 zł, w 2018 – 129 na kwotę 14 795,15 zł),
- 3) 20 mandatów o łącznej wartości 2 750 zł (w 2017 – 16 – 2 300 zł, w 2018 – 19 – 2 650 zł).

Ponadto wydano 13 postanowień dotyczących warunków transportu zwłok z zagranicy i 24 decyzje dotyczące warunków ekshumacji i przeniesienia zwłok na cmentarzach. Wydano również 17 postanowień w postępowaniach dotyczących chorób zawodowych i 6 upomnień.

W roku 2019 nie wniesiono odwołań od decyzji, czy też zażaleń na postanowienia wydane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Strzyżowie.

Na podstawie działań przeprowadzonych przez PSSE Strzyżów można ocenić jako dobry stan bezpieczeństwa publicznego Powiatu Strzyżowskiego w roku 2019, w zakresie dotyczącym działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Strzyżowie.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Strzyżowie

mgr Zdzisław Sarna